ბასტრიონი

ფასი 10,000 მ.

რედაქციის მისამართი: პუშკინის პასაჟი ტელ. 8—04

განცხადების ფასი: ხაზზე 20.000

კვირეული სალიტერატურო და ინფორმაციის გაზეთი

1932

№ 14 ორშაბათი 9 ოქტომბერი № 14

ამ ნომერში ეძვსი გვერდია

მუშათა მთლიანი კოოპერატივი

(ЕРКООП)

თბილისში

ამით აუწყებს ამიერ-კავკასიის, ჩრდილო-კავკასიის და სპარსეთის სახელმწიფოებრივ თუ კოოპერატიულ დაწესებულებებს ან კერძო პირებს, რომ მუშ. მთლ. კოოპერატივის გამგეობის მიერ დადებულია ხელშეკრულობა საზღვარ-გარეთის ცნობილ დიდს ფირმასთან შემდეგ საქონლის რეალიზაციისთვის:

ბანუშაკტურა ფეხსაცმელი სხვა და სხვა გალანტერეა	სატეკეო ბასალა ზ ე ზ ე ი ბ უ რ ბ ე ლ ი	ქ ა ღ ა ლ დ ი საქანცელარიო ნივთები ზ ა ძ ა რ ი

სასოფლო-სამეურნეო იარაღები და ტეხნიკური საგნები.

მთლ. მუშ. კოოპერატივს ეკუთვნის განსაკუთრებული უფლება ზემოხსენებულ საქონლის სერეალიზაციო წარმომადგენლობისა საქართველოში, სომხეთში, აზერბაიჯანში, ჩრდილო-კავკასიაში და სპარსეთში, სადაც მოკლე ხანში კაისნება ხელანებთ განეოფილებანი ხსენებულ საქონლის გაეიდვისათვის.

ბათუმში უკვე გვაქვს პირველი დიდი პარტია **გუთნების** (ხვა და ხვა) **საკეის** ტიპის

ხიმინდის საწმენდები და ფარცხები, ამ დღეებში ეს საქონელი თბილისში ჩამოდის ეს საქონელი იყიდება გაცილებით იაფად ვიდრე ბაზარზე.

ყიდვის პროგრამის გაგება შეიძლება:

1. მუშ. მთლ. კოოპერატივის გამგეობაში თბილისი კირშის ქ. № 7. გამგეობის წევრის ი. ს. მელიქიშვილთან ადრესი დეპეშისთვის: თბილისი—ერკოოპი.	2. ერკოპის ცენტრ. საწყობში. სომხის ბაზარი, ბაბის რიგები. ყოფ. პასაჟი მანთაშევის, ტელეფ. 1 40 საწყ. გამგესთან ბ. ლ. რომენდიკო

ლატარია ხელოვნებისთვის.

წინა წერილში ჩვენ აღენიშნავდით, რომ ქართულ ხელოვნებისთვის დაარსებული ეროს განსაკუთრებული ფონდი, რომელიც შესდგებოდა იმ გადასახადიდან, რასაც დაადებდენ, როგორც წინათ თეატრებს და სხვა გასართობ ადგილებს. ჩვენ მაშინ აღენიშნავდით, რომ ეს საქმე მით უფრო მოსახერხებელია, რომ დამშეულთა დამხმარე კომიტეტების მუშაობა თანდათან ნელდება რადგან შიმშილობას ეკარგება მწვავე ხასიათი.

ეხლა როგორც რუსეთიდან მოსული გაზეთები გადმოგვცემენ, იქ კიდეც დამდგარა საკითხი ამ კომიტეტების ლიკვიდაციის, განხრახულია ახალი კონსტიტუციის შედგენა, რომელიც რასაკვირველია უფრო ნაკლებ სახსარს მოითხოვს, და აქედან შემოკლდება უთუოთ ის თანხა, რომელიც ეხლა ამ კომიტეტში მიდის; ამ საკითხის შესახებ ჩვენ გაზეთში დაიბეჭდება ვეგმა ამ ფონდის შესადგენათ. ეხლოდ ღღეს გვინდა მიეაქციოთ ყურადღება სხვა საკანს.

როგორც ჩვენ რედაქციას შეატყობინეს სრულიათ საქართველოს ხელოვანთა კავშირის მთავარ კომიტეტს ჰქონია მსჯელობა ხელოვნების ფონდის შექმნის შესახებ და ზოგიერთი პროექტიული ნაბიჯიც გადადგმულ; მთელ რიგ სხდომებზე ეოფილა ამაზე მსჯელობა და მთავარ კომიტეტს მოუნახავს ერთი საშუალება, რომელსაც უთუოდ მეუძლია ჭქონდეს მომავალი. კომიტეტს გადაუწყვეტია მთელ საქართველოში გამართოს მომგებიანი ლატარია 10 მილიარდის. კომიტეტი თავის მოხსენებაში აღნიშნავს, რომ ქართული ხელოვნება—ქართველი ხალხის საქმეა, და ისე არავის არ დაეწვება გული იმისთვის, როგორც იმავე ხალხს, ამიტომ შეიძლება ითქვას, რომ ლატარიას ექნება გასაგალი, რადგან ამისთვის საჭირო მორალური თანაგრძნობა ყოველთვის არსებობდა ჩვენ ხალხში. ამის გარდა თვითონ ქართველი ხელოვანებიც ჩაერევიან საქმეში და ამ დაინტერესებასაც ეძენება შინაშენელობა.

როგორც გადმოგვცემენ იმავე წყაროდან მთავარ კომიტეტს კიდეც შეუდგენია ორი თვის წინად მოხსენება დაწარუდგენია მთავრობისთვის დასამტკიცებლად.

ეჭეს გარეშეა, რომ ეს მოხსენება იქნება დამტკიცებული, რადგან თუ მთავრობას თვითონ არ შეეძლია დაეხმაროს მწიგნობრობას, მას არადერი არ ეკრძალა ყოველ შემთხვევაში იმის წინააღმდეგი რომ ეს საქმე თვითონ ხალხმა მიიღოს თავის თავზე, და არ ჩაეკრის ბრალად საუკუნიანი ერის კულტურა.

მხოლოდ ჩვენთვის გასაკვირია, რატომ ამ ხნის განმავლობაში არ იქნა ეს მოხსენება დამტკიცებული.

ვის ედება ამაში ბრალი დაწესებულებათა ბიუროკრატიზმს, თუ თვითონ კომიტეტის დაუდევრობას.

ყოველ შემთხვევაში ეს წერილმალია, საქმე უფრო ის არის რომ ეს საკითხი მალე იქნეს გადაწყვეტილი და მუშაობა დაიწყებული, რადგან ამ საქმის დაგვიანება საფუძველში ედება ქართულ ხელოვნებას, ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საზოგადოება ყურადღებით შეხვდება ამ დაწყებას, და თუ თვითონ მოახერხა საკუთარი ხარჯით, საძირკველი ჩაეყარა ქართულ დრამატიულ სტუდიისთვის ამ დიდ საქმისთვისაც მოახერხებს საჭირო თანაგრძნობას და ამასაც გამარჯვებით დაამოლოებს.

ვარამ გაგელი.

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲠᲐᲛᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲡᲢᲣᲓᲘᲐ

უკვე აღნიშნული იყო რომ ქართული თეატრის კრიზისის დაძლევა შეიძლება მხოლოდ ძირიდან, ისე მისი ბედი იმთავითვე განწირულია. ეთუოდ ქართული თეატრის დაცემის და დაშლის მიზეზი საესებით თუ არა, ოდნავ მაინც მის შინაგან ბუნებაში უნდა იქნეს მოძებნილი, თუმცა ათას სხვა გარდამავალი ელემენტებიც, რომლებიც თეატრს გილოტინის მოლოდინში გრეხს.

რა თქმა უნდა ქართულ თეატრს არ აქვს წელმაგარი კულტურა გაგებული იმ აზრით, როგორც ეს მიღებულია ღღეს. კულტურას ქმნის ტრადიცია ასეთს კი ქართული თეატრი სამწუხაროდ მოკლებულია. მას აქვს ტრადიცია ეროვნული პათოსის და გატაცების, ღღეს ესეც დაჭარგა და დარჩა უსარჩულო, სიცოცხლეშორებული.

თეატრალურ უკულტურობის გამამხელია ავრეთვე უეცილობელი ფაქტი, რეპერტუარის უქონლობა. იშვიათად წამიკითხავს ცოდნით და თეატრალურ ხელოვნების სიყვარულით დაწერილი რეცენზია. სწერენ ისეთები, რომლებსაც შორეული წარმოდგენაც კი არ აქვთ თეატრზე და შემოქმედებაზე, რომელიც მის კულისებში იწლება.

ქართველში მიეცემულია პოტენციალ სხვად ქცევის, ფერის ცვალების, მაგრამ საკუთარ თეატრის, დიდ ღირებულების მატარებელის, ხორცხმისათვის არ ეოფნის ბიოლოგიური ენერგია. ამიტომ ძნელია, რომ ქართულმა თეატრმა მიიღოს ფართო რეზონანსი. ქართულ თეატრში ეოფილა ისეთი დადგმა, რომელიც ბევრით არ ჩამოუვარდება სამხატვრო თეატრის დადგმას არც ტემპერამენტით, არც მხატვრული ეფექტით. მაგალითი: „ნახევრპლი", „გუშინდელნი", „ვინ არის დამნაშავე". შესაძლებელია ასეთ პიესების შერჩევა და მათ დადგმაში სისტემის შეტანა. ამ გზით განსაკუთრებულ სტილის თეატრის ჩამოყალიბება. მაგრამ ამას ვერ გაუძღებს ერთ სტატისტიკა. უკანასკნელის გადამწყვეტი მნიშვნელობა ეძლევა ხშირად.

ერის ერთი მთავარი მიზეზიც: საერთო მაშტაბით დასმული საკითხი თეატრის კატასტროფის. ამის აქვს უფრო რადიკალური ხასიათი: მისაღებია თეატრი ღღეანდელ ფორმით თუ უნდა მოხდეს მისი შეტამარეოზა სრული. ეკუთვნის ერთი: არსებულ თეატრის გადახალისება სრული, რომ სცემდეს იგი თანასწორად ცხოვრების პულსთან. დიდი ომის და სოციალურ ხასიათის კატაკლიზმების შემდეგ, რომლებმაც შექმნეს ახალი ფსიქიკა და გაგება მატერიალურ თუ სულიერ კულტურის, თეატრი ვეღარ დარჩება ძველ ფორმებში. პირველ ყოვლისა ძველ თეატრის აუდიტორია დადნა. აუდიტორია რომელიც თავის დროზე მაღალ ტრადიციების მატარებელი იყო. ახალი აუდიტორია უმთავრესად მეშჩანური, წვრილ ბურჟუაზიული ფსიქოლოგიის პატრონი. მასში არ არის პათოსი თავდადების, გმირობის და დიდი გატაცების. მისთვის მიუღებელია თეატრი, ეინაიდან უკანასკნელი განსახიერებაა რაინდული თავდადების, მსხვერპლით გამოსყიდვის, იქნება იგი კლასიკურ ტრაგედიის ფორმებში ჩამოსხმული თუ მისტერიული ხელვით შენელებული. ახალ აუდიტორიისათვის მისაღებია უფრო კინემა, ცირკი და ახალი ტიპი თეატრის „მიუზიკ ხოლ". გასართობი, სანახობა. ამიტომ თეატრის კრიზისი არ მოიღენება ვიდრე არ მოხდება ახალ აუდიტორიის დეფორმაცია.

კიდეე ერთი მიზეზი შინაგანი ხასიათის: უნდა ითქვას გულახდით ქართველ სცენის მუშაკთ არ აქვთ ხალისი ძიების, წვის, ახალი საზღვრების ხილვის და ზეასელის. მაგალითი: გრიგოლ რობაქიძის „ლონდა", ეთუოდ ახალი მოელენა ქართულ დრამატურგიაში, პირველად რუსულად დაიდგა.

მაგრამ არის ერთი მიზეზი, რომელიც ამასთანავე შემცველია ყველა სხვა მოვლენათა: ქართულ თეატრს არა ყავს მომზადებული კადრი არტისტების, არ არის მასალა აღზრდილი სცენის ტექნიკით და თეატრალურ მიღწევებთან დაახლოებული. არ არის ატმოსფერ თეატრის კულტურის, რასაც ქმნის პროფესიონალი არტისტი თავისი მთავარ ნებით და ლამაზი ენერგიით. ამიტომ მორიგი ამოცანა ქართული საზოგადოების ვიდრე არ დაცდება და დაიხვეა საესებით უნდა იყვეს შექმნა ლაბორატორიის, რომელშიაც ქართველი ახალგაზრდობა დაზრდის თეატრის რთულ სხეულს და წვრილმანებშიც შეისწავლის მას. თუ ქართულ თეატრს არ ეყოლა ასეთი კადრი, ისე აღორძინების საკითხი უნდა მოიხსნას საესებით. წარვიდა ის მშვენიერი დრო როცა გიმნაზიის მეოთხე კლასიდან გამორიცხულ მოწაფეს აქონდა ნება სცენაზე შესელის და მისი სიდუმლოების „შეცნობის". ქართული დრამატიული სტუდია—არის ფესვი ნედლი და მაგარი ქართული თეატრის. ასეთი სტუდია უკვე არსებობს. აკეთ ფილოვს ხელმძღვანელობით.

ერთი წელიწადია უკვე რაც სტუდიაში ინტენსიური მუშაობა სწარმოებს, თუმცა მისი არსებობა ფართო საზოგადოებამ დიდ ხანს არ იცოდა. ხელმძღვანელის ინვიათ სიფაფრეს საქმისას და ორგანიზატორულ უნარს უნდა მიეწეროს სტუდიის არსებულ პირობებში შექმნა.

რამდენადაც ვიცით სტუდიას უმეტესი ხელისუფლებიდან ჯეროვანი ყურადღებით არა თუ მატერიალური, მორალური დახმარებაც კი არ მიეღია. დიდი ბრძოლა იყო საჭირო, რომ იგი „რაბისს" არ გამოვგდო სამაკადინო ბინიდან და ქუჩაზე არ დაეტოვებია. ეგრეთვე, როგორც გადმოგვცემენ, რთულ ხასიათს იღებს ლატარიის საკითხიც. უკანასკნელი ერთად ერთი წყაროა სტუდიის არსებობის, და ეოველად დაეშვებელია ეროვნული მოსაზრებით, რომ გამოეკელოს ხელიდან, ამდენი შრომისა და ენერგიის დახარჯვის შემდეგ. მით უმეტეს, რომ სტუდია სახელმწიფოდან არაფერს არ იღებს, და ეს მაშინ, როცა მოსკოვიდან ჩამოსული სტუდია ახარებს მაღლის ათეული მილიონები. ჩვენ არაფერი გვაქვს ამის საწინააღმდეგო, მხოლოდ დაეშვებელია რომ ამავე დროს ჩვენი სტუდია ჩრდილ ქვეშ იქნეს ამოფარებული, ის სტუდია, რომელშიც არის დამოკიდებული ქართული თეატრის მომავალი.

სტუდიის არსებობაში და წინსელაში უნდა დაინტერესდეს ქართველი საზოგადოების ფართო წრეები, მისი მატერიალური და მორალური თანაგრძნობაა აუცილებელი, რომ სტუდიამ ნაყოფი გამოიღოს. ისე იგი ჩაქნება, დაიშლება.

მძიმე პირობებია ფსიქოლოგიურ და მატერიალურ რესურსის მხრივ, მაგრამ ქართული თეატრის სიყვარულმა უნდა გადალახოს ეს პირობები ქართველ საზოგადოებაში.

ძირშეეე უნდა იქნეს ჩაყრილი ავრეთვე ჩვეულებრივი ქართული ინტერესი, რომელიც ხშირად არ აძლევს გასაქანს გულწრფელ დასაწყისს, ყველამ უნდა იცოდეს, რომ სტუდიის ხელისშემშველი, რა ფორმაშიაც არ უნდა გამოისახოს იგი იქნება მოღალატე ქართული საქმის და თეატრის კეთილდღეობის. ასეთი ირლიკის ტარება კი არა ეგონია ვისმეს ესიამოვნოს.

საზოგადოების თანაგრძნობით გამთბარი სტუდია ხელმძღვანელთან ერთად ადვილად მიაღწევს მიზანს.

ზაალა აფხაიძე.

ვარ ესათუოდ ამის მოველ
ლეკსში ვახსენო გიონ საგანელი.
ყველას გადაგეიტანს სიკვდილი მალე
ასე დატრიალდა ბოროტი საქანელი.
მას კიდეე სწამდა მართლა ჰოეზია.
სიკვდილის წინათაც ის ლეკსებს ამბობდა.
ჩვენ უფრო-უარესი დრო მოგვეწია
რადგან ჩვენ თეალწინ ლეკსიც კი დაობდა
ვინ იტყვის საგანელით ქვეყანა დაობლდა?
ვინ იტყვის ლეკსებზე ეს როგორ დაობდა?
უნდოდა ეოფილიყო ყველაზე მეტი.
ეთუოდ, ეს პინკას იყო მანიფესტი,
ეთოოდ დაფასდება განწირვის ფესტი.
საწყალი საგანელი... ჰინკა და ელვა
პატარა ყმაწვილი... რამხელა დამწყველა.

ტიციან ტაბიძე.

ტფილისი
25 სექტემბერი

ᲡᲐᲠᲝ ᲛᲔᲢᲧᲕᲔᲚᲘ.

ᲛᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲘ, ᲠᲝᲛ ᲐᲠᲘᲡ ᲘᲡᲔ ᲠᲝᲛ ᲡᲐᲛᲧᲐᲠᲝᲨᲘᲪ ᲓᲐ ᲛᲘᲣᲠᲔᲚᲘ ᲨᲘᲜᲐᲨᲘ ᲓᲐ ᲣᲪᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲨᲜᲔᲚᲘ ᲡᲐᲛᲧᲐᲠᲝ.

შემთხვევითი მონაგარი არ იყო ის ზვარი, ბალავრიანი სასახლის წინ რომ ჩაფენოდა მთის კალთის თანასთან დაშვებულს, უმნეველად ჩაეკვებულს; ახლა ლამ ბალავრიანი ზვარი ეფინა ბალავრიანი ზვარი ისტორიაში ხსენებული, სახსენებელი. უწინდელ დროდან გადმოდიოდა მათი მოდგმა ამ ადგილას, როგორც იქვე მოჩანჩარე ანკარა ნაკადი, რომლის ტოტი შეიზედ ჩაეტბოდა წალკოტს, ხოლო თითონ ის არხებით ორად გაყოფილიყრს ეველა მამულს, რომ ბოლოში კვლავ შეერთებულს განეგრძო გზა დაეეფულ მინდვრებსა თუ ჭალებს შუა.

ოჯახმა იცოდა იქ ყველა კუთხის მოთხრობა, დახავსებული ხეების ამბავი, ძველ ნაგრეგების თუ ნაში-ნასახლების აღმაჩენები. მამულს თავს დასტრიალებდა მრავალი საგვარეულო მოგონება მაფიკრებელ-ბალონებელი, გასალიმ-გასაკეინი, ცნობის მოყვარეობის მწვავედ აღმგზნები და ყველა ეროდ მათის წარსულის მაშუქებელი, აწმყოს შემგონებელი, მომავლის ბუნდოვანად მაინც დამკვლევი. კერძო სახეები იყო ახატული, საოჯახო თქმები, მაგრამ შიგა და შიგ ამ ამბებს ერთები ესმოდა და მამოფრენდა მთელს სამშობლოსა. ესეთი აზვიათი შემთხვევა დაკავშირებული ერის ადარნასეს ცხოვრებასთანაც. ამა გახედე შემალებულ მხარეს ზვარისა.

— სადაც მდინარე სამად იყოფა?

— ჰო! გაიკვლე თვალი ჩარაზულ ხეებს

— ორი ხე აკლია, ანდერძია ამ ოჯახისა: საშუალოდ ცალიერი უნდა დარჩეს ეგ ადგილი ამ შემობვევის მოსაგონებლად.

— მითხარი!

— ია!... ხე რომ აღარ არის აქ, არც მისი ნასახი, წინად სარო მდგარა ალეის ხის გვერდზედ. ამის საეოველს შემორებია სახლის ეაეკაის, მის შეელის ელვარე ხვდრი ნაბნელებული. ამ ადგილას უფრო ძნელია დიდი მცენარისათვის თავის სიმტკიცით დაცვა. ნიადაგი ისე ღრმა არ არის, ეკლის სარნელი უფრო ახლოა, სინამ სხვაგანა. შეხედე არხიდან, თვალით გაზომე!

— არც ეგრე ახლოა ეკლდე, სქლად აწყვია მეარ სალზედ ლბილი სრეები თიხისა, ქვიშრობისა, ნოყიერის ზედაპირისა.

— მართალია. მცენარე კარგა ხარობს აქ, მარდად იზრდება, მაგრამ ხის ფესვები ისე ღრმად ვერ მიდიან ნიადაგში, როგორც სხვა ადგილას. აი აქ მდგარა წყვილად სარო და ალვის ხე. გახედე. რა ღონედ ასული, ეხე- ტოტ-ყლორტიანი, ხასხას ფოთლით დატვირთული ხეთა რაზმი შემორტყმია ვენახს გარშემო!

— იშვიათია!

— ის ორი ნორჩი ხე ირჩეოდა ყველა იმათში ნაქვთა ჯანდაკებით, ტანის სისწორით, სასიცოცხლო ძალთა სიმრავლით. მეტადრე კვიპაროზი ღაღად აზრდილი. ახლა-ახლა იდგნენ. გიყვარს ფოთოლთა ხმიანობა?

— მესიყვარ ფამატკბობელი! მიყვარს ქალაქი, მაგრამ იქ მცენარეთა ხმაურობას მოკლებული ბეზრად ეღონდები. ქალაქში ხის ქვეშ..

— დაესხდეთ!

ლოდზე ჩამოსხედით. მზე გადახრილიყო. ჩრდილები ჩაშეებულიყვნენ ხეებში, ბუნდოვან ზოლებად ჩასდეკდნენ ლამბები მეტად ბრწყინვადნენ; იქნება მექაბ ჩამდგარ ჩრდილებთან დარება ატეუნდა ოეალს. ტაეები უფრო მწვანობდნენ მზით ალეფებედ. დაძრულიყო ნიავი, ხეებს ეელებოდა, დაბლიბინებდა, მოფოთრობდა მთის შემონათელს. საამოა თუ რასმეს ეტყოდა: სიხარულით ამოერბეულიყვნენ ფოთლები, შეწყობილ მაზედ ყლორტნი როკავდნენ, დაელეს ეელიდნენ, ეხეთოდნენ ერთმანეთს. ამოდ ჰკოცნიდნენ.

— ჩონებთ, ირ მესმის, რას ეტყვით ერთურის: ყველა სიტყვას ვკრებ, მესმის თვით ბგერა თვითეული. ტყრ მოძრაობაც მიზარეს თქვენს ბგერის ნაფეს. მაშ რა გეკონაო?!... იხალისეთ იმხიარულეთ! გაბ ბევრი გაქვსთ ცხოვრებაში კარგი წამები, ჰაერის თუ მზრდელი მიწის სიკეთით საესე. მოვა დრო ბნელი და..... ნუ, ნუ შეკრთებთ, მშვენიერებო! ეან იყოს ჯერ როდის მოვა ის დრო ბრეტერი.....

ცქრიალ-ტრიალებდნენ ყლორტნი თუ ტოტნი გრილ ნიავზედა, ნაკადი კი მოტრფიალე ნაკადული შერით ალაკვე ეიმეფდოდ ლელა-მფოთავდა, ხტებოდა მხეფად, ლამაზ ჭიელებად. ამაოდ! ნიავი რომ ტანთ ელებოდა მშვენიერ სიროს, ეელ-მკერს ეკოცნდა, ბაგეს თუ თვალთა დაეკარებდა, ეეფრთენდა თმათა ტალვრებს; ნაკადული მხოლოდ ფერხთ ეხვეოდ ლამაზ ჭნილებას, ტერფთ ეკოცნდა, თვის სარკე გულში ასახულ ლაჟვარ სურვილს იკლავდა.

— იქნებ არ იცის, არც ესურს მიმიხვდეს, რომ ვასაზრდოებ ტურფის ალსებას...

— რამ დაგაღონა, კრიალ-ჩრიალაკ!? ეხლავე ვეტყვი! დასძახა მფრინველმა

და ფრთა გაავლო ანკარა ნაკადს, დაეკარა სახე მჭკირვალე, წავიდა მაღლა საამბობლად. მამოველო ლამაზ სიროსა.

ნუ, გენაცვალე! გულნაბიჯი ჩემი მირან-დუტ, ნუ გაახსენებ, რომ ვიტანჯები სადღაც მის ტერფთ ქვეშ, სვეტ ფინი ეუალერსებ მარად მის ალრდილს. არ რა მიუთხრა თვის ეოფნით ჯერეთ მოლად ბედნიერსა, არ გაგიგონ რომ ვეწამები, რომ ქვეყანა ჭმენეა-ტრაკა სამყლობელია, ეტყოდა ადარნასე.

და მკლავს მოეხვეოდა ლამაზს სიროს, მოეკდობოდა; რანდებული დასტებებოდა სატრფოს სიახლით.

თავისი ნორჩი არსებობითაც სტკბებოდა ჭაბუკ, ახლად აღსებულ თავის სიცოცხლით. მოწიფულიყო ცალის საპოვნად, თვის მეულისა, ცხოვრებაში თანამგზავრისა, იმ ცხოვრებაშიც! ჯერ ვერ ეპოვნა ადარნასეს ბედის ვარსკვლავი; მთელი მისი ბუნება კი მიისწრაფოდა მის საძებნელად, მისი სალი ალნაგობა აღაღებული. ხარცთა ძალით საესე იყო ღონიერი ახალგაზრდა მკვიდრად ნაგები. ვერ იყო უნაკლოდ ნაქანდაკები, ნაქვარაშოსებული, მოარული ნაძვის მაგვარი; მაინც დიდად მიმზიდველობდა: მის გატაცებულ თვალებიდან სხივთ პუნკტები ეფინებოდა მისსა მზრეალსა და ანიდავდა უნბელიეთ, შეეგნებელად. ახლად აშლილი ეეერ-ულეაში საიმედო, გრძელად ნაყენები ლბილი თმა ოდნავ გრეუნელი. ლიმის ფიფარი გადაეფინებოდა ყელის მიმცემი ვაკეაკისა, მისი მშვენება. ორ დასჭირდებოდა იგრი ბატონის ჯიდო წყალი თმათ სახშირებლად.

— მეესიყვარ ამ ბიჭი! ეეტყვა ერთ ერთ ეეტ ეეტ ეეტ

ᲒᲐᲖᲐᲤᲮᲣᲚᲘ ᲥᲗᲗᲐᲘᲡᲨᲘ.

(ᲘᲚᲔᲒᲘᲐ)

გაზაფხულმა დაიპნია ალმასის და ლაჟვის ტეტრი,
მიწაზ თეთრი გაახილა წიოელ, ყვითელ შეენდის ფერი...
ქუთაისის ნოხს დასკვერის ბაგრატ შეფის ქვის ოკნები,
დანგრეულ და გამორჯვები ლამაზ მოხუცს ავონდები,
და ხავსიან კედლის ჩრდილში ლოკავს ამბობს ქუთაისელი...

მწვანე ბაზარს დიუკრია იმერული ყველი...
„ბულვარს“ გარშემო უფლიან კაკლეული და ტოლეშაში,
და ენგელსის ბაღარა“ გოკეთით ეშხეს ეაშლი...
ქუჩას, კედლებს ავრიალებს ზომის ფეხით ასეული...
ქუთაისო, ქუთაისო! გოკენის, გოკენის გაზაფხული...

ქუთაისი
აღდგომა 1922 წ.

ხანდრო ეანჩელი.

ᲛᲘᲛᲘᲜᲝ

გაპობილ ტუჩებში, როგორც ვარსკვლავები
მოეკრიან ლამეში, ვინიანი და ხარბი
მოდიან ყველები, კლეოპატრის ქბილები
შენს ცხელ სუნთქვაში. სამოსელს ვაიბდით
შენ და სალიმეა შენ ჩვენი თვალებით
ოქროს ჩანგალზე ყული მოხოვ.
როგორც მიმინოს, ცეცხით, ვადარეული
გინდა დაფრენა ჩემს დაჭრილ ყულზე..
მაღალმა ალამებმა დაღუნეს თავები
და, ეთო ორი ოეზი, თვალები ამეკვო
ტირილით. მე შენი სასაფლაო
ამოვხეზე მარხანით და ყული იქ მომაქეს,
მზე რომ წითლად ჩადის. შენს დამაილ ღამეზე
ქვიშა და კენჭი შენდობას მიეალებს
გაპობილ ტუჩებში მოდიან ყველები
და შენ, როგორც მიმინოს, ვინდა დაფრენა
ჩემს წითელ ყულზე.— მე კი შენს ღამეზე
ქვიშა და კენჭი შენდობას მიეალებს.

რაულ ვოკოხია.

ᲭᲐᲣᲪᲢᲛᲐᲜᲘᲡ ᲘᲣᲑᲘᲚᲔ

გერმანიაში დიდი ზეიმი იქნა გადახდილი ჰ. ჰაუპტმანის იუბილე. ჰაუპტმანს ნოემბერში ესრულდება 60 წელი, მაგრამ გერმანელებმა დაიწყეს რამდენიმე თვე, და იუბილე გადახდილ იქნა ოგვისტოში, რადგან ზეიმისთვის ეს თვე უფრო მოსახერხებელად ოცენდა. სამი კვირის განმავლობაში ყველა თეატრებში იდგმებოდა ჰაუპტმანის პიესები. ყველა ამ პიესებს ესწრებოდა ხალხი ბალკონი ხალხი და ითიქმის ყველა წარმოდგენაზე იმყოფებული იყო დასწრებოდა იუბილარი რომელსაც ყველგან ხვდებოდენ იეუერული ოვაციებით.

ამ დღისთვის ჰაუპტმანის საპატივცემულო ბრესლავში ჩამოვიდა კანცლერი ვირტი და წარმოსთქვა სიტყვა, რომელსაც გერმანელები ისტორიულ სიტყვას უწოდებენ.

იუბილეს დღისთვის ჰაუპტმანის პირადმა მეგობარმა და გერმანიის რესპუბლიკის განათლების მინისტრმა კონრად ჰენიშმა გამოუშვა წიგნი, რომელიც შეიცავს ჰაუპტმანისა ანოლოგიას. გერმანელი მწერლები ჰაუპტმანს აფიერებენ ვოოტეს, რომელსაც მათი თქმით ჰაუპტმანი სახითაც მიაგავს და ეწოდებენ მას გერმანელ ნაციის ბეღოდს. მის დღეს სასწაულში ყველა წიგნების და ჟურნალების წარმომდგენლები იეუნენ მონაწილეობას. გერმანელი ბეზეთები ს

ქართველი პოეტი ქალები

აკა მანანას და ციბასი გაბაასება ჩხუბი.

თქვენი მტერი და ორგული ციცამ დამალონთ
დამალნო სანთელივითა გამბადა ლრამის წონათ
მე ამას ეერ გადურჩები თუ კიდეე მომიგონთ
ამ წყეულს რაშეუცვარდი, ჩემში რა მოეწონთ.

ციბა ეუბნეეა

თუ მოგიბრუნდი მანანავ ჩაგაგდებინეგ ხმასაო
სულ დაგავიწყებ ლეტსებსა მაგ შაირების თქმასაო
ასე გაგიხდი საქმესა სიკვდილს აძლევდი თავსაო
და სულ ობრად დაგინარჩუნებ შენს Ჯარსა და ტარსაო.

მანანა ეუბნება

რაღას მაწყალებ მიშითა თვალები გამოკბეთქია
ამის უარეს რას მიზამ შვილი არ შემჩრა ერია
რომელმაც იმ დღეს გამკურნა კიდეე მაქვს ერთი წვეთია
და შენ ცელარას დამაკლებ თუ ჩემი შემწე ღმერთია.

ციბა ეუბნება

რაზედა მლანძღავ მანანავმე მომეკიდე შვილათა
ხანდისხან გაგაციებდი ხან გამოუტებდი თბილათა
პირ ძრიელ არ გაგიშწარებდი წყალ არ გასმევდი ტკბილათა
და კიდეეც არ დაგიეიწყებ ხანდიხან გნახავ ხილათა.

მანანა ეუბნება.

რათ მინდა მე შენი ნახვა ეველანი შენგან ჩიეიან
ვისაც რომ ტანში შენ შეხვალ კანკალებენ და კიეიან
აჩანჩარებენ კბილებსა წყალი უწყალოთა სტკიეიან
და რაკი სიცხეში ჩაგდებ მდელარე ცრემლი სცეეიან.

ციბა ეუბნება

მანანავ გული საკლავი სიტყვა გამოგდის ავია
ახლა რომ მე შენ წაგკალიტო ჩემი ნდარა ბრალია
დაგიდო თავით სუდარა შენ ხარ ობერი მკვდარია
და საწყალო რის იმედი გაქვს ვინა გაეეს მოტირალია.

მანანა ეუბნება

რა გინდა ციბ ცხელებაე რა ჩემზე მოიცალეთ
შენ ადრე არ მიბრალეებდი თუ ვეოფილიეავ ქალეთ
კიდეეც ვერას დამაკლებ თუ შემწეეს ქრისტეს ძალმა
და ასე მაჩას შენი ლაეადი ვით ძალის მეეფარე ხალეთ

ციბა ეუბნება

ახლა მიყურე მანანავ რადგან რომ გამაჯავრეთ
დაგწეეე დაგდაგავ სიცხითა სიკოხლეს დაგაშწარებთ
გადგასვენებ საკვდავათ მდვდელს შენზედ გაეახარებთ
და ალარ გამოეფებ სულდგმულსა შავ მიწას მიგაბარებთ.

მანანა ეუბნება

ციბ ცხელება შენ ჩემზედ რაზე აიღე შურია
ნეტავი შემატყობინა თათარი ხარ თუ ურია
მე ასე შეეცვარებიეარ როგორც რომ ძალი მერია
და ახლა ვაგლახ თუ მამკლავ რა დამრჩა სანანურია.

ციბამ უთხრა

საეკუნეთ ხომ დაკარგე მანანავ ჩემი თავიო
ლირსად სამართლად მოგეგოს რაც დღე მიჩვენე ავიო
რა უნდა გაქო მე შენი სატყვა გამოგდის ავიო
და თვალ ტანად არა ვარგიხარ ხარ ცუდი სანახავიო.

მანანა ეუბნება

თვალით ნუ დამენასეები შენი ქვეყნის სასაცილო
დამცალე ღონისაგან ᲙᲐ შენ იუდას შვილო
შენ წამაყენე საკვდავათ თავით დამიდეგ ტილ
და როგორლა მეწბუბები შენ მყრალო დგა და ღეტილ.

ციბა ეუბნება.

გაგშორებივარ მანანავ როგორც რომ გაღმა დიცია.
რაც შენ მლანძღავ და მაგინებ სულ თავში ლოდი მიცია
შენს ახლო აღარ გავიეული ალთქმა დავდეგ და ფიცია
და შენ ხომ არ მოგიპატიეებ შენი ამბავი ვიცია

მანანა ეუბნება

ცეცხლი მოგედოს ციბავ რა შენ მე შემეყარეო
შვიდი თვე მაცივ მაცხელე ჩემი დღე დამამწარეო
პატარა სული მოვიდგი რა შენ მე გაგეყარეო
და ვინც შენ მოგიპატიეოს ეაგლახი მივეყარეო.

ᲘᲐ ᲙᲐᲠᲒᲐᲠᲔᲗᲘᲔᲚᲘ

35 წ. მუშაობის გამო

ახლო მომავალში თბილისში განზრახულია ოცდახუთმეტი წლის იუბილე ჩვენი მუსიკოსის ია კარგარეთელის. ია ცნობილია, როგორც მუსიკოსი, ავტორი მრავალი რომანსების, ავტორი მრავალი გამოკვლევის ქართული მუსიკისათვის, ია ლოტბარი და ბოლოს მკვლევარი ჩვენი ზეპირ სიტყვაობის, (მის მიერ შეკრეფილი ზეპირსიტყვაობის მასალები ხუთი ტომი გამოვა). ია კარგარეთელი მეოთხოცე წლებიდან თანამშრომლობდა ქართულ რუსულ პრესასაში და ერთი გაზეთის რედაქტორობისთვის 1906 წ. ხელიგნნებმა გაიყვანეს ღამით ქალაქს გარეთ, სცემეს და რევოლვერიც ესროლეს. ია კარგარეთელი 1886 წ. გამოვიდა ასპირანტურაში ცნობილის ლადო აღნიაშვილის გუნდში. ამ გუნდიდან იწყება მისი მუსიკალური მოღვაწეობა. 1889 წ. ის გაემართა მოსკოვში მუსიკის შესასწავლად; მუსიკას სწავლობდა ფილარმონიული საზოგადოების უმაღლეს სამუსიკო სასწავლებელში. მანვე მოსკოვში რუსეთის კომპოზიტორებისა, მეცნიერებისა და პროფესორების შორის წაიკითხა მოხსენება „ქართული ხალხური მუსიკა". იქვე მოაწყო რამდენჯერმე საეთნოგრაფიო კონცერტები 1889 წ. გამოდის მისი ნაშრომები ქართულ მუსიკაზე.

ია ეკუთვნის აგრეთვე გამოკვლევა „ძირითადი კავშირი მუსიკისა და ცხოვრების შორის". უკანასკნელ ხანებში მან შეადგინა დიდი ნაშრომი „ქართული მუსიკის ისტორია" რომელიც მიღებულია დასაბეჭდად. მან შეადგინა სახალხო სკოლებისთვის სიმღერა—მუსიკის სახელმძღვანელო, რომელიც უმაღლეს სახელოვნო კომიტეტის მიერ იქნა მოწონებული და დაჯილდოებული.

რაც შეეხება ქართულ ზეპირსიტყვაობაში მუშაობას, ეს ღირსეულად დაფასა ᲯᲔᲠ კიდევაც. ხახანაშვილმა, რომელიც ამბობდა თავის გამოკვლევებში რომ ია კარგარეთელმა ქართული ზეპირსიტყვაობის საკითხი წამოაყენა, მთელი სიგრძე-სიგანითო.

იმედია, ჩვენი საზოგადოება ღირსეულად დააფასებს ია კარგარეთელის ჩემს 35 წლის მუშაობას.

ᲛᲝᲒᲝᲜᲔᲑᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ

ალექსანტი ცაგარელი

(1902—1922)

ასიკო ცაგარელი დიდმელი მღვდლის ანტონ ცაგარელის შვილი იყო. ანტონ მღვდელს ოთხი ვაჟი ჰყავდა, ერთმანეთზე ლამაზები და ნიჭიერები. ამ ოჯახიდან არის პროფესორი ალექსანდრე ცაგარელი, უფროსი ძმა ასიკოსი, ჩვენი დრამატურგი, და ქართველ არტისტად ნამყოფი ივანე. მეოთხე ძმა ელადიმერი, დიდად ნიჭიერი, გადაიცვალა სემინარიაში კურსის დამთავრებისას ხოლერით.

ასიკო სწავლობდა თბილისის სასულიერო სასწავლებელში; მეტად ცელქი და მოუსვენარი ყოფილა; მასწავლებლებს მისგან თავი მობეზრებული ეურმე ჰქონდათ, ერთხელ ერთ სიცელქის გამო ყურ აწეული გამოიყვანა ჩვენი ასიკო მასწავლებელმა და გარედ გაეძახა.

ასიკოს ბუნება ვერ შეეთვისა ძველი რეჟიმის სწავლას, გამოვიდა და შეუდგა ქართულ და რუსულ ლიტერატურის შესწავლას. შეეიდა ქართულს დასში, და კინტო ბიჭების როლებსა სრულებ, კოხტად და მობდენილად თამაშობდა კინტოურ-ბალდადურსა. მისი პირველი ნაწარმოებია „რაც გინახავს, ეელარ ნახავ". ამ პიესამ ახალი სიო შეიტანა ქართულ ორიგინალურ დრამატიულ მწერლობაში; საზოგადოდ ასიკოს პიესები ეფექტიანებია, ამიტომ ხშირად იდგმოდა ქართულ სცენაზე. ამას მოჰყვა „ხანუმა", ასიკო სწერდა პიესებს მაშინდელი არტისტებისათვის: ვასო აბაშიძე, ნატო გაბუნია, მაკო სალეროვსა იყენენ მისი პიესების დამამშვენებლები.

ახალი დასი, სადაც ასიკოც იყო, ხშირად გამოდიოდა პროვინციაში სათამაშოდ, უფრო ხშირი სტუმარი იყო გორისა. პირველ მისულაზე გორში ითამაშეს „რაც გინახავს, ეელარ ნახავ" მაშინ ვასო აბაშიძეს სწვეოდა მაკო საფეროვის სილამაზე, ასიკოს ნატო გაბუნიასი, ხშირად ერთმანეთს შემოსწერებდნენ და სცენაზე აღარ გამოდიოდნენ. მახსოვს კარგად, კელისების უკან ასიკო და ნატო შელაპარაკდნენ, უნდა ფარდა აიხადოს, კინტოების გამოსვლა და სოფლის ვოგოების სურათია, აიხადა ფარდა, ნატო არ სჩანს, კინტოებს არც ასიკო გამოუყვა, ავარდა ნიკო დიასამიძე და როგორც იყო გაპორეა სცენაზე.—

ასიკომ ეველა არტისტებს მოგონილი სახელები დაარქვა, თავის ცოლს ნატოს ხანუმას ეძახდა, ვასოს არუთინას, გუნიას მუნიას და სხვ. მოსწრებული სიტყვის კაცი იყო, ოხუნჯი. მაგრამ ქეიფს მისდევდა, ლოთობა დაიწყო, ერთი ჭიკა სასმელი ათრობდა, და ამის ოხუნჯობას საზღვარი არა ჰქონდა.

ბავშვები ძალიან უყვარდა. საცა ოჯახში შეეიდოდა, ბავშვები უთუოდ შეეოვეოდნენ, ჩადგებოდა იმათში და მოჰყვებოდა იმასთან თამაშობას, ბავშვებს „ბურებს" ეძახდა (მაშინ ბურების ომი იყო) და აომებდა ერთმანეთსა.

ბოლოს ლოთობამ რომ დასძლია, ჩამობმა, სმის დროს ერთს ლუმა პურს არ შეუამდა. ამხანაგები ჭაან დააფიქრა მისმა [illegible], ჩაანეს საკმეში, იქნება გაეთოს და სმას თავი დანებოსო. გ. ლასხიშვილმა „ცნობის ფურცელში" მისცა სამუშაო. ამ დროს ის ცოტა შესდგა, სმას უკლო, მაგრამ თუ მოახელებდა, ჩუმათ გადაჰკრამდა ხოლმე.

ასიკო სმას მაინც ვერ ჩამოეაშორეთ 1902 წელს მარიობისთვის 11-ს შემატყობინეს, რომ ნატო შინ არ არის, ასიკო ავად არის და მოახედეო. მაშინ ის აეკალის ქუჩის დასაწყისში იდგა, მე ძალიან ახლოს ვიდექი. მარნეულ გავქანდი ასიკოს დამართნოდა ხუთინელი ხურეება (Белая горячка) ბოდავდა ვილაცას ელაპარაკებოდა. იმა ჩემი ნახეა. მაშინვე მოვიწვიეთ ექიმი ექვთიმე ეაშაკიძე. უთმედობა მითხრა, ნატო პროვინციაში იყო წასული. დეპეშები დაეკარით გორსა და სურამში ჩამოსულიყო. მე ასიკო გულზე მიკვისვენე; ჭირის ოფლი ღვარად სდიოდა. ოხუნჯობას მაინც არ იშლიდა, რატომ შენი „ბურები" არ მომგვარეო, მითხრა შვილებზე, ერთი კიდეე მათთან დაეტრიალებულეიეაე..—ოჰ, ხანუმაე! სადა ხარ!?

ამბენენეთ სთქვა.

მე ვანუგეშებდი და ციეს რძეს ვას მეედი, კუჭი ჰქონდა შეკრული. იმორგა

ᲓᲘᲡᲙᲣᲢᲘ ᲗᲔᲐᲢᲠᲖᲔ

სექტემბრის 25 სახელმწიფო კონსერვატორიის დარბაზში გრიგოლ რომაძემ წაიკითხა საფეიერვერკოდ „თეატრი როგორც რიტმი". მოგვაგონებს მოხსენების შინაარსი შემოკლებით თეზისების სახით. „არის თეატრი სრულიად დამოუკიდებელი ხელოვნება, თუ იგი წარმოებითი ხელოვნებაა მხოლოდ? ეს საკითხი ძველია თავის თავად. მაგრამ ჩვენი მოხსენებისთვის საკუთარი პოზიციის არსე

დილიდან მოკიდებულ ორ საათამდე აქეთ-იქით მიწყვეტებოდა. შუადღის სამი საათი იქნებოდა, რომ ჩვენს ეკლიანზე განუტევა ასკომ სული.

საღამოს ნატოც მივიდა: გარდაიცვალა მარიობისთვის 12-ს 1922 წ. ერთი კვირა გვესვენა ყინულში, ვიდრე პროვინცია გაიგებდა, არ დავკრძალეთ.

მაშინდელ დრამატიული კომიტეტის თავმჯდომარე ნ. ჭართველიშვილი ინიციატივით იყიდეს მწერლებისა და საზოგადო მოღვაწეთათვის კეკიის სასაფლაოზე სასაფლაო, სადაც დაკრძალეს ასკო ცაგარელი. ამ სასაფლაოზე განისვენებენ: ნატო გაბუნია-ცაგარელის, შიო ჩიტაძე, ვლადიმერ ლორთქიფანიძე.

სოფრომ მგალობლიშვილი.

ქრონიკა

გიორგი ლეონიძემ დასრულა თავისი თარგმანები: „ტურანდოტ ჩინელი პრინცესა" და „განთავისუფლება" პიესა ეფლიედე ლიდ—ადანის

ლატვრა

მიმდინარე სეზონში რეჟისორი ალ. ახმეტელი სდგამს სანდრო შანშიაშვილის ახალ დრამას „ლატვრა"

სანდრო შანშიაშვილი

პოეტი სანდრო შანშიაშვილი, რომელიც ამ ჟამად ცხოვრობს ჭიათურის წისქვილებში, ამზადებს დასაბეჭდად ახალ პიესას თანამედროვე ცხოვრებიდან.

კ. ჭიკინაძემ

სთარგმნა ენტუ ბაუსუნის პიესა „ალსაელის ქორწილი".

ექს-კაიზერის დაქორწინება.

ბერლინიდან იტყობინებიან ექსკაიზერმა შეატყობინა თავის დაახლოებულ ხალხს დორნში რომ ააღე უნდა პობდეს მისი დაქორწინება, ვილჰელმის შვილები უკვე შეურიგდნენ მამის ქორწილებას. მისი შვილი ავგუსტ-ვილჰელმი დაბრუნდა ბერლინიდან და ჩამოიტანა საჭირო ჯილდები.

ა. ამფიტიატროვი და ფაშისტები.

რუსეთის ცნობილი ეურნალისტი ა. ამფიტიატროვი იტალიურ გაზეთებში აცხადებს, რომ ის ეხმრობა ფაშისტებს, რომ მისი შვილი მონაწილეობას იღებს აკტიურად ფაშისტების ყველა გამოსვლებში.

ნეაპოლის-გაზეთ „მატინოში" დაბეჭდილია ცნობილი ფაშისტების ლიდერის მუსოლინოს განცხადება. მუსოლინი აქვეყნებს გეგმას რომის აღებისას.

მისი აზრით ეს ამ ჟამათ შესაძლებელია, როგორც პოლიტიკურად ისე სტრატეგიულათაც, ამისთვის კიდეც მუშაობს მათი გენერალური შტაბი. ამ ამბებს აგრეთვე უკავშირებენ გაბრიელ დ'ანუნციოს იტალიის პირველ რესპუბლიკის პრეზიდენტათ გამოცხადებას.

ARTUR LEISTIS IUBILE

წელს სრულდება ორმოცი წელი, რაც იშვიათი ერთგულობით და დაუღალავი ენერგიით ემსახურება ქართველ ერის სახელს და მის გაცნობას ევროპის წინაშე ჩვენი ხალხის დიდი მეგობარი და ცნობილი გერმანელი მწერალი არტურ ლეისტ. ქართულ ახალ მწერლობის ისტორიაში ეს პირველი მაგალითია, რომ უცხოელ მწერალს ასე ახლოს მიეღოს ჩვენი ხალხის ბედი და ამდენი ემუშაოს მისი კულტურისთვის. 40 წლის განმავლობაში ბ-ნი არტურ ლეისტ სწერდა გერმანულ პრესაში საქართველოს შესახებ, მან პირველმა სთარგმნა „ვეფხვის ტყაოსანი" და აგრეთვე გამოსცა გერმანულათ დიდ ტომიანი წიგნი ქართველ პოეტების ანტოლოგიის.

ამავე დროს ის განუწყვეტლივ თანამშრომლობდა ყველა ქართულ გამოცემებში.

მისი პატივისცემა—პატივისცემაა იმ დიდი ნაციის, რომელსაც ის ეკუთვნის. სრულიად საქართველოს ხელოვანთა კავშირის მთავარი კომიტეტი ითვალისწინებს რა არტურ ლეისტის დიდ ბრომას და ამაგს ქართველი ერის წინაშე მისი 40 წლის ღვაწლის აღსანიშნავად მართავს, კვირას 22 ოქტომბერს სახელმწიფო კონსერვატორიის დარბაზში იუბილეს და ამით მოგმართავთ თქვენ მიიღოთ მონაწილეობა ამ დღისთვის.

ამასთანავე გთხოვთ შეგვატყობინოთ რა სახით და როგორ მიიღებთ მონაწილეობას—შემდეგი მისამართით: ხელოვანთა სასახლე, სერგიევის ქ. № 13, მთავარი კომიტეტი.

სრულიად საქართველოს ხელოვანთა
კავშირის მთავარი კომიტეტის და
საიუბილეო კომიტეტის თავმჯდომარე **კოტე მაყაშვილი.**

თბილისის ხაშურის საგარაკო მატარებლებას გაუქმება.

საგარეკო სეზონის გათავების და მოგარაკეთა დაშლის გამო, თბილისს და ხაშურ შუა მიმოსვლა მატარებლები №№ 18 და 17 30 ნოემბერიდან გაუქმებულია.

მატარებლების მიმოსვლის შეცვლა თბილისის და ჯულფის შორის

საბრეთის რაიონის მგზავრების უფრო წესიერ მიმოსვლისათვის 30 სექტემბრიდან თბილისიდან, ოთხ 3 ოქტომბრიდან ნახიჩევანიდან ინიშნება დღე-გამოშვებით 26—24 და 26—27 მატარებლების მიმოსვლა შემდეგი ცხრილის მიხედვით: მატ. № 25—24 მიდის თბილისიდან ლუწ რიცხვებში, დღის 2 საათზე და 30 წუთზე, ალექსანდროპოლში მიდის კენტ რიცხვებში, საღამოს 9 საათზე და გადის ერევანიდან ნახიჩევანში ლუწ რიცხვებში, ღამის 12 საათ. და 35 წუთზე და მიდის ნახიჩევანში იმავე დღეს 12 საათზე და 15 წუთზე

უკან ბრუნდება: ნახიჩევანიდან—მატარ. № 26—27 კენტ რიცხვებში დილის 8 საათზე ერევანში მიდის საღამოს 8 საათზე, გადის თბილისაკენ საღამოს 11 საათზე და 30 წუთზე, აგრეთვე კენტ რიცხვებში

ალექსანდროპოლში მიდის დილის 9 საათზე და 30 წუთზე; თბილისში მოდის ღამის 4 საათზე ლუწ რიცხვებში.

ამის გამო, ამავე 30 სექტემბრიდან უქმდება ერევანისა და ნახიჩევანის შორის კვირაში ხუთჯერ დანიშნული მატარეული №№ 14—13 და 16—15.

ტფილისის აღმასრულებელი კომიტეტის მიწადმოქმედების განყოფილება
აცხადებს რომ ქალაქის № 1 (ყოფ. მანთაშევის) მამულში ეორონოკოვის ქ. № 125.
დამზადებულია გასასყიდათ.

ყოველგვარი ყვავილები

და აგრეთვე შეძლება შეკვეთა გვირგვინების, კალათების, მწვანეულობის დეკორაციების და ეკვილების დასაგზადებლად.
ფასები 20 პროცენტით ნაკლებია ბაზრის ფასზე.
შეკვეთა შესრულება სწარმოებს წესიერად და სასწრაფოდ.

კინო-მინიონი

ახალი სურათი **თბილისში პირველად** ახალი სურათი

პარასკევიდან, 6 ოქტ. 1922 წ. ერთად ერთი თვეის შინაარსით კავკასიურ ცხოვრებიდან აღებული

ალლა-ვერდი

დრამა 5 დიდ ნაწილად

უოთაერეს როლებში: ზეინა ჯორაბანოვა, ვ. ა. გიდაროვი და ტალანოვი,
სურათის ჩვენების დროს დაუკრავს საზანდარი ალა თარხნიშვილის მეთაურობით. — ფასები ჩვეულებრივი

მია, უნდა დაედვას საფუძვლად თეატრის არქიტექტურას. ეს კი არის პრინციპი „კონსტრუქტივიზმი"-ს. უკანასკნელს შეუძლებელია აცდეს თანამედროვე თეატრი.

მუსიკა. თანამედროვე დრამაში დაცული უნდა იყვეს აგრეთვე პარალელიზმი ორი რიგის. სიტყვიერის და ხმიერის. შეუძლებელია მათი შეხვედრა ერთად. სიტყვით ბოლომდე. გამოთქმული ნივთი იღებს ახალ განათებას, რომელიც აღარ გადმოიცემა ისევ სიტყვით. ჰეშმარიტი პოეტი ისე შეეხება ნივთს შესაძლებელია სრულიად ეპრალოს, რომ უკანასკნელი დაკარგავს სახეს ჩვეულებრივს და მიიღებს მეორე სახეს, რომლის გადმოცემა სიტყვითვე შეუძლებელია. დოსტოევსკის ხელში ყოველი საგანი იღუნება, იშლება, კარგავს გარკვეულობას და გადადის რაღაც მეტაფიზიურ, ასტრალურ სფეროში. კარამაზოვები, გრუშინკა და სხვა არ არიან უბრალო ცხოვრებიდან აღებული ტიპები, ყოველ მათგანში გადალახულია ტიპი და მოცემულია გადმოცემა ასტრალური დაღი.

ასევე დრამაში, პოეტური სიტყვის პრესში გატარებული ნიუთი კარგავს სხეულს და იღებს მეტაფიზიურ სულს. აქ უკვე უძლური ხდება სიტყვა შესაფერ განცდის გამოსაჩენად. რისი გადმოცემა აღარ ძალუძს სიტყვას, უნდა გადმოიცეს მუსიკის საშვალებით. მართლაც მუსიკა არსებითად უსხეულოა. მაგალითი: ისმენთ მუსიკას და გიყვართ, მაგრამ არ არის ობიექტი სიყვარულის ან ჯავროთ, აქაც არ არის ობიექტი ეისზე ჯავროთ. არ არის საგანი. უკანასკნელი გახსნილია მუსიკის ხმებში და ამ ბრით მუსიკა უსხეულოა. მას შეუძლია გადმოცემა იმ ასტრალურ ნაკეთის რომელიც რჩება საგნის სიტყვაში გადატეხის შემდეგ. ამაში • მისი ძალა და დანიშნულება. ამასთანავე დრამაში იგი ამა ხვილებს უკანასკნელის რიტმს და ამიტომ თანამედროვე დრამა ვერ ასცდება მუსიკას.

ოპტიორი. ძველ ინდუსებში იყო ცნობილი სწავლა „Upadne". მათი გაგებით ყოველი ადამიანში მოცემული იყო ინთაეთვე მეორე ადამიანის სახე. შეიძლება საკუთნო წიგ მცხოვრებ ადამიანის. „სახე" მათი გაგებით არის მხოლოდ ნიღაბი, და ამიტომ ყოველ ადამიანს შეუძლია სხვად გეცვა.

ამ პრინციპით მოდის დიონისი. გადმოსვლა "პიროვნულ ფარგლებიდან და გადასვლა „სხვაში" „უპიროვნოში" ან ზეპიროვნებაში". ეს არის მთავარი არტისტისთვის. გამოსვლა თავის თავიდან და ექსტატიურ ხილვით ირონაში „სხვასი" სახით დაფოთვა. არტისტი მატარებელია პლასტიურ სულის. იგი იღებს სხვის „სახეს" და მასში შლის თავის თავს. ამიტომ შეუძლებელია მიღება ნატურალისტურ თეატრის, რომელშიაც არტისტი არ ირღვევა საკუთარ პიროვნებას სრულიად, არამედ უნდა ახალი ეთით განიცადოს სხვისი განცდა.

საქმე ის კი არ არის რომ მოგვეცე სახე რომელიმე ივან ივანოვის, არამედ მთავარია დიონისური გატაცება, ირონია და მათი მოხიბვლა ოუდიტორიის. ასევე მიუღებელია თეატრი თეთმეთი, რომელშიაც არ არის სისავსე დიონისის, მისი სინედლე და გადალახვა საზღვრების, ის რაც ქმნის მაგიურ შთაგონების პათოსს.

მაგალითი: საკმარისი იყო გამოჩენილიყო ნაპოლეონი თავის ჯარებში, რომ ყველა გაქვავებულიყო მისი თვალების გამოხედვის წინაშე, ასეთ გამოჩენაში გადმოეცემში არის არტისტული განათება საგნის. აგრეთვე ნიკაში გენიალური დირიორი. ხშირად ისმოდა ორკესტრში ეფაიოფილება მის წინააღმდეგ, თითქოს სპეკტაკლიც უნდა ჩაშლილიყო.

მაგრამ საკმაო იყო გამოსულიყო თვით ნიკაში გადაეხედა ორკესტრისთვის, რომ ყველა დადუმებულიყო. ეი ეს არის არსებითი მხარე არტისტის. აქ არის ის მაგიური გავლენა მაყურებელზე. რომელიც არ გადმოიცემის სიტყვით, მაგრამ რომელიც უნდა იყოს მოცემული არტისტში. თუ არ არის ეს მაგიური ხაზები ისე არ იქნება არტისტი.

ამით ეიხსნება ისიც, რომ შესაძლებელია იყოს არტისტი გენიოსი, შეუდარებლად ითამაშოს რამოდენიმეჯერ ჰამლეტი, მაგრამ ერთხელ დეორნიკოვით გამოვიდეს სცენაზე. არტისტული შემოქმედების პროცესი ხდება სცენაზე. რა ოქმა უნდა არის

წინასწარი მომზადება, მაგრამ ის რაც თეატრალურ სანახაობის ქმნის ეს ხდებათვით სცენაზე და ეს არის მაგია არტისტის.

რეჟისორი. როგორც აღნიშნული იყო თანამედროვე თეატრი უნდა იყვეს მოცემში დასრულებული და მოლიანი მონუმენტალურ ხაზების. აქ არ შეიძლება მატონობა ნაწილის. აუცილებელია მათი სინტეზი რეჟისორი არის მქმნელი მთლიანობის, დირიორი ორკესტრის, ახლოდ მომზადების პროცესში. მან უნდა შექმნას „ეფე" გამეგრეგელ, რომელშიაც შესაძლებელი იქმნება მაგიური შემოქმედება. თანამედროვე თეატრისთვის აუცილებელია დადი ნება თეატრალური. ამიტომ ყოველი არტისტი უნდა იყვეს დაჯილდოვებული ამ დიდი ნებით. ამ აზრით რეჟისორი არის გადმოცემში ნების. მისი არტისტში გაღვივების და გაძლიერების. ამიტომ რეჟისორმა აუცილებელად უნდა იცოდეს ოკულტიზმიც, რომელიც ანათებს ადამიანში ნებას და მის საწყისს.

მაყურებელი. თუ არ არის მაყურებელი არ არის თეატრი. შეცდომათ უნდა ჩაითვალოს ცდა ზოგიერთ ნოვატორების რომელთაც სურთ რამპის ბოლო. შეცდომაა აგრეთვე ვიაჩესლავ ივანოვის მიწერილება ძველი ტრაგედიის და თეატრის აღდგენისაკენ მიმართული. ძველ. „ხორში" უკვე იგულისხმებოდა იდეალური მაყურებელიც, ეს არ არის თანამედროვე დრამაში და რამპის ბოლა გამოიწვევს მხოლოდ ოლეოფონიას და სხვას ირაფელ. შეუძლებელია უარყოფა ფარდის, ვინაიდან ფარდასთან არის დაკავშირებული ცდა იდუმალების, სიხარულის. ფარდის წინ ხდება მომზადება მაყურებელის და შემდეგ არტისტის გამოსვლა შეაქვს ოფლ ტრიალი ელემენტი გატაცებისა, თანამიერ გულის ცემის. ამ აზრით მაყურებელი იღებს მონაწილეობას კრებითი მოქმედებაში. ამაში უნდა ინატებოდეს მაყურებელის მონაწილეობა და ეხა დარბაზის სცენასთან გაერთიანებაში.

ერები და რიტმი. მოსალოდნელია სახეში რასაული ჰაეჯა. ყოველი ერი მომზადებულია განსაკუთრებულ ფსიქიკაში, რომელიც ძირეულად განსხვავებს მას სხვა ერისგან. ჩვენის ხრდილები და ნიუანსები შესაძლებელია მხოლოდ ჩვენში. ასევე ლეგენდების ეპიზოდ ღალტი, რომელიც სასწაულს ანდენს ქართულ სცენაზე, ჩვეულებრივი წარმოდგენის სახეს მიიღებს გერმანიაში. ღალტი სისხლი და ბორცი ქართული ტემპერამენტის, პათოსის და ფსიქიკის, ამიტომ ესთეტიური ხილვა აქ დადის ფიზიოლოგიამდე. ყოველ რასას აქვს თავისი გუსტი. შესაძლებელია იყოს იტალიაში, არ გესმოდეთ ენა იტალიური მაგრამ გაიგოთ იტალიელი. ვინაიდან შეიძლება „ინლოთ" მისი სიტყვა როგორც ენუტი უკანასკნელი ინსტინქტი თეატრში ამიტომ ყოველ ერს აქვს თავისი თეატრი.

ეპოქები და რიტმი. იატორიის მანძილზე ხდება ცვლა კულტურულ ფორმების. ყოველ ეპოქას ახასიათებს თავისი კულტურული ფორმა. უკანასკნელდან ერთად იცვლება ფორმა შემოქმედების, ერთია ძველი კულტურა ულინური და გამომხატველი მისი ჰომერი.

შეუძლებელია ახლა წერა იმ ფორმით, როგორითაც სწერდა ჰომერი. ამიტომ ყოველ ეპოქას აქვს თავისი რიტმი, ერთია რიტმი ბარაგანის ნელი სელის და რიტმი თანამედროვე ავტომობილის გაჭანების.

ინდუსტრია, ლონდონ, ავტომობილი, დრეზინიტი, აეროპლანი, მაშინინები არის დამახასიათებელი თანამედროვეობის ამიტომ თეატრსაც უნდა ახასიათებდეს რიტმი ტემპის, ჯავშნის, სიძლიერე, ზომიერება, სისადავე, სისწორე, ეკონომია და ფიტალი. თანამედროვე თეატრში უნდა ისმოდეს რიტმი ავტომობილის და ბანჯანის. აქედან მომდინარეობს ალეგორია სხვა თეატრალურ ფორმებისა და პირველ ეტაპი: სიძლიერე სიტყვის, ფიზიკა სახეების, პრიმიტივის ბავშვი ფესვები.

თანამედროვე თეატრი არის თეატრი მასსის და გაკეთილების.

რედაქტორი: **ბიოგრაფი ლეონიძე.**

ს. მ. უ. ს.
ცენტრალური სავაჭრო სამართველო
უნივერსალური მაღაზიები № 1 და 3
1) სოხუმის ბაზარი (ქარვასლა ყოფ. მანთაშევი) 3) სასახლის, 8 (ყოფ. ალშვანგის)
შემოდგომის სეზონისთვის
მიღებულია საქონელი ბათომით და გამოვიდა გასაყიდად
შალის ქოვილი
შვეიცარი ყველა ფერების დრაპი ვაცების და ქალების პალტოებისთვის შალის მატერიები ულვაფა და ქალთა კოსტიუმ. კუმონები მამაკაცთა კოსტიუმ.
ა ბ რ ე შ უ მ ი:
აბრეშუმების კრეპონი „დიუშესი“ და სხვ.
ტ რ ი კ ო ტ ა ჟ ი:
ფაეტები „პაულა,“ აბრეშუმის, საზმვარო ყველა ფერების „ „ მსუბუქი „ „ „ შალის, ბავშვების და ქალების სვეტერები შალის, ქალთათვის, ბავშვების, ვაცების ჩულქები აბრეშუმის, ფილდიკოსის-ყველა ზომის და ფერების-ქალთათვის და ბავშვებისთვის. ნასკები მამაკაცისთვის, ფილდიკოსის ყველა ზომის.
დ ი დ ი ა რ ჩ ე ვ ა ნ ი:
ქ ა ღ ა ლ დ ი ს ქ ს ო ვ ი ლ ე ბ ი
ბატისტი ჩითი, რენო ბუმაზეია. გრისბონი ფლანელი, მადეპალამი, შოტლანდია სატინი,
შეკერილი საცვლები მამაკაცისთვის
ჟ ი ლ ე ტ ი
სამზარეულო, მინანქარით სასადილო ყოველგვარი შუშეულობა
გალანტერეია, პარფიუმერია (საბუნებრივი.) შეკერილი ტანისამოსი
მამაკაცების შალის კოსტიუმი ტყავის კოსტიუმების კომპლექტი პალტოები ქალების და მამაკაცები:
შ ე კ ე რ ი ლ ი ფ ე ხ ს ა ც მ ე ლ ე ბ ი ქ ა ლ თ ა თ ვ ი ს
მამაკაცისათვის საკუთარი სახელოსნოში მიიღება შეკვეთა ყოველგვარ ფეხსაცმელზე
მ ა ზ ა ზ ი ა № 2 ქარავან-სარაი ტამამშვილისა
კონიაკები და არაკი სარაჯევისა „არეგ“
თ უ თ უ ნ ი საბჭოთა ყველა ქარხნების.
პ ა პ ა ი ო ს ე ბ ი სოლიდნი, საბჭოთა, ეგიპტური. დელიკატეს. საფო. არისტოკრატიული და სხვ.
მ ი ღ ე ბ უ ლ ი ა ა ხ ა ლ ი ს ა ბ ჭ ო თ ა ბ ა ბ ი ო ს ე ბ ი ფ ა ს ე ბ ი ს ზ ო მ ი ე რ ი ა.
პროფკავშირის წევრებისთვის 10 პროც. დაკლებით.

ს. ს. ს. რ.
კ ო ნ ტ რ ა ს ა ა გ ე ნ ტ ო
ცენტროტრამოტა ს. მ. უ. ს.

აწარმოებს ოპერაციებს:

1. **გადატანა საქონლისა**, ქალაქში სადგურიდან და სადგურზე თავის საბარგო ავტომობილებით და დროგებით.

2. **მიღება და გაგზავნა საქონლისა** საქართველოს, სომხეთის, აზერბაიჯანის რ. ს. ფ. ს. რ. რკინის გზაზე და საზღვარ ყარეთ კომი. სიონურ პირობებზე.

3. **შენახვა ყოველგვარ საქონლისა** და ტვირთისა თავის საწყობებში, ქალაქის სხვა და სხვა ნაწილებში.

4. **მოლაპარაკების გამართვა რკინის გზის მართველობასთან** და სხვა დაწესებულებებთან საქონლის მიღების და გადაგზავნის შა-სხებ.

5. **ყოველგვარ დოკუმენტების მოწყობა** ამიერ—კავკასიის რკინის გზის საშმართველოში.

6. **ამიერ-კავკასიის რკ. გზ და რ. ს. ფ. ს. რ. მთელ ხაზზედ ბარგის მიღება.**

7. საქონლის პატრონების თანხმობით. საკონტრაგენტო კისრულობს სადგურზე საქონლის გაყიდვას და აგრეთვე საკონტრაგენტოს საწყობებში საქონლის მიღების დროს მის საკომისიოდ გაყიდვას.

8. **მიღება დანიშნულ ადგილზე** გასაგზავნ საქონლისა ფრახტის გადახდით.

9. **დღე-ღამის განმავლობაში ვაგონების მიწოდება.**

10. **აგენტები არიან ნათლუხის საბარგო სადგურზე** და ამიერ-კავკასიის რკ. გზ. საშმართველოსთან არსებულ ცენტრალურ სალიკვიდაციო საწყობში.

ტვირთის გადატან-გადმოტანა საბარგო ავტომობილებით და დროგებით—კოჯორი—მანგლისი—ალბულალი—ეკატერინოფელდი—სილნაღი—კახეთია—კავკაკი.

კონტრსაგენტო პასუხს აგებს თუ ვინიკომაა დაიკარგა, დაიმტვრა, გაფუჭდა ან მოიპარეს მიღებული საქონელი გადატანის დროს, კონტრსაგენტო პასუხს აგებს საქონლის მიღების დროდგან დანიშნულებისამებრ ჩაბარებამდე. აგრეთვე პასუხს აგებს საქონლის შენახვისათვის და ვაგონების ზედმეტ დროს გაჩერებისათვის.

მისამართი: მოედანი, ბერძენთა პასაჟის შუა სართული № 5. ტელეფონის 10—ნ კონტორა ღია არის 9—5 საათამდე.

საკონტრაგენტო „ცტემო“ აუწყებს საზოგადოებას, რომ კლიენტებისათვის საქმის გასაადვილებლად თავისუფლების მოედანზე ახლო მომავალში იქნება მოწყობილი საკონტრაგენტოს განყოფილება.

საკონტრაგენტო „ცტემო“.

სახალხო მომარაგების კომისარიატი
ს. ს. ს. რ.

უნივერსალური მაღაზია № 1
სასახლის ქ. ყოფილი ერარდოვის მაღაზია

მიღებულია ფართლეულობის ახალი პარტიები: ცნობილი ვენის ფირმის „პოპგრ“ის ფეხსაცმელი, გალოშები, საგალანტერიო საქონელი, მინის ჭურჭელი, ალუმინის, ემალის და სხვ. ფართო მოხმარების საგნები.

უცვლელი ფასები.

პროფკავშირის წევრებს 10% დაკლება.

სასოფლო მეურნეობისათვის
ყველაფერი საჭიროა ი შ ო ვ ი თ **№ 2** მაღაზიაში.
ძველახოფის ქროსპ. ხელოსანთა კლუბის პირდაპირ.

სამეურნეო იარაღები:
გუთნები, სათესები, ცხენის ფოკბები, სათიბავები, კულტივატორები, სეპარატორები და სხვ., თუნუქი ფანჯრის მინები ინსტრუმენტები ლურსმები, ლოქები, წერაქვები, გრდემლები, ჩაქუჩები, ანაფი, გოგირდი, შაბიამანი და სხვა

სასოფლო მეურნეობისთვის საჭირო მასალები.

სასურსათო მაღაზია № 3
სადგურის ქ. ამიერ კავკასიის რკინის გზათა საშმართველოს შესავლის პირდაპირ.

საბაზრო ფასებზედ ნაკლებ:
ფქვილი, ბვავი, ხორბალი, ქატო. ნარჩენი, დაკრეხული თივა, ქერი.

საპომპერციო
განუყოფილება
ივანგულოვის ქუჩა № 2:

ყიდულობს: აბრეშუმს, ფრიზონს, აბრეშუმის ბარკს და სხვა ნედლ მასალას, სურსათ სანოვაგეს და ფართე მოხმარების საგნებს, როგორც ნაღდზედ ისე საქონელზედ გაცვლით.

მუშების რაიონების დასაკმაყოფილებლად
მოკლე ხანში გაიხსნება ფართლეულობის მაღაზია № 4
ვაგზლის ქუჩა ამიერ კავკასიის რკინის გზათა საშმართველოს შესავლის პირდაპირ

განცხადება

ამიერ-კავკ. რკ. გზ. საშმართველო ამით აცხადებს, რომ 16 ოკტ. წლის 12 საათზედ რკ. გზ. საშმართველოში დანიშნულია საჯარო შეკიბრება სხვა და სხვ ელექტროტესნიკურ მასალების მიწოდებაზედ.

მასალების სიის გადაშინაარსა შეძლება ყოველდღე 9-3 საათამდის, სამეურნეო-მატერიალურ სამსახურის მომარაგების ნაწილში. მიწოდების მსურველი აღნიშნულ დროსათვის პირობები დახურულ კონვერტით უნდა ჩაუშონ ეუთში, რომელიც იმეოფება სამეურნეო-მატერიალურ ხამხახურთან, წარწერით: 15 ოკტ. ელექტრო-ტესნიკურ მასალების მიწოდების შეკიბრებისთვის.

ამასთანავე. მონაწილეს მიერ რკ. გზ. სალაროში შეტანილ უნდა იყოს ბე განცხადებულ ჯამის 5 ბრც. რაოდენობით.

ს. ს. ს. რ.
ბანკის სავაჭრო განყოფილება

იწვევს მსურველებს ვინც აიღებს **მილიციის წაცმაღაჯურვის საშმეს**

ძოლაბარაკება სახალხო ბანკის საჭრო განეოფილებაშ

(ლორის შელიქოვის ქუჩა) (3—1)

ნება დართ. სამხ. ცენზ. 3000. სახელმწ. საბჭოთა კომისარიატის სტამბა.